

Jakabházi Béla-Botond

Az igazi tanítványság

Úrvacsorai ágenda

„Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást. Arról tudják meg rólatok, hogy tanítványaim vagytok, hogy egymást szeretitek.” (Jn 13,34–35)

Kedves Testvéreim!

Az Úr asztalát megterítettük, és rá a Jézus életére, tanítására, életpéldájára és halálára emlékeztető jegyeket: a kenyeret és a bort helyeztük. Ilyenkor kell feltennünk magunknak a kérdést: fel vagyunk-e készülve erre a csodálatos alkalomra? Megtartottuk-e azt az önvizsgálatot, amely nélkül az úrvacsora közösségformáló ereje elvész, s amely nélkül a szeretetben és türelemben való megerősödés elmarad?

Kérdem Tőled, hogy megszentelted-e magad, Testvérem, s érzed-e hogy most már méltóvá tetted magad arra, hogy emlékezzél, és megerősödjél hitben és szeretetben, cselekvési vágyban és bölcsességben?

Ezeket a kérdéseket azért jó most megválaszolni, mert talán túl gyakran fordul elő, hogy hiányérzetünk támad az úrvacsora-vétel után, s időnként úgy érezhetjük, hogy hiányzott valami, hogy talán nem voltunk kellőképpen felkészülve az ilyen alkalmakra, talán nem végeztük el az önvizsgálatot sietség nélkül és teljesen őszintén.

Ha így érzed, Testvérem, akkor tudd meg, hogy ez egy utolsó lehetőség arra, hogy ezen még változtatni tudjál, ez még egy lehetőség az úrvacsora-vétel előtt, hogy méltóvá tegyed magad az emlékezésre és a megerősödése.

Önvizsgálatot nehéz tartani. Most, a megterített asztalnál fel kell mérnünk életünket, ami egyáltalán nem könnyű dolog, hiszen hány olyan ember van, aki tudatosan végzi el ezt az önvizsgálatot, s tudja, hogy mire kell figyelni, mit kell kihangsúlyozni úgy, hogy semmi se maradjon rejtve lelki szemeink előtt.

Először is meg kell állnunk, el kell csendesítenünk gondolatainkat, és hogy az önvizsgálatból semmi fontos ne maradjon ki, jó az, ha egy rendszert alkotunk, s ezen keresztül vizsgáljuk meg életünk minden vetületét. Ha nem így tesszük,

akkor nagy az esélye annak, hogy elménk sok fontos dologra már nem tud kitérni. Azt javaslom, Testvéreim, hogy önvizsgálatunkban haladjunk belülről kifelé: saját magunk felől, a társadalmon és természetesen keresztül a világmindenségig és Istenig.

Először is meg kell vizsgálnunk önmagunkat. Ez minden további vizsgáldásunk alapja. Fel kell tennünk itt a kérdést: kik és mik vagyunk mi tulajdonképpen (szülők, gyermekek, házastársak, munkatársak stb.), milyen szerepeket vállalunk magunkra, melyek az erényeink és erősségeink, mi okoz számunkra szomorúságot, mik a képességeink, és hol vannak egyéni korlátaink, mik a gondjaink, melyek vágyaink? Tisztán és őszintén számba kell vennünk céljainkat, és azt, hogy mennyit vagyunk képesek áldozni céljaink elérésére. Önvizsgálatunk első lépésének a vezérelve az „Ismerd meg önmagadat!” felhívás kell hogy legyen!

Másodszor: fel kell mérnünk viszonyunkat és kapcsolatainkat, melyek embertársainkhoz, felebarátainkhoz fűznek bennünket. Vizsgáljuk meg, hogy milyenek vagyunk a családban, munkatársainkkal való viszonyunkban, hogyan bánunk szomszédainkkal, rokonainkkal. Melyek az igazán mély, egészséges kapcsolataink, amelyekhez ragaszkodunk, s kik azok az emberek, akikkel, valamilyen okból nem sikerül jó kapcsolatot kiépítenünk? Tisztáznod kell, Testvérem, mit vársz el embertársaidtól, s azt is látnod kell, hogy tőled mit várnak el felebarátaid. Milyen elvárásoknak vagy hajlandó örömmel eleget tenni, és melyek azok, amelyeket jobb visszautasítanod. Kik azok az emberek, akikhez szívesen tartozol, milyen közösséget alakítasz ki, hogyan viszonyulsz hittestvéreidhez, Egyházadhoz. Önvizsgálatunk második lépésénél a vezérelv a jézusi megfogalmazásban így hangzik: „Szeresd felebarátodat, mint magadat!” (Mt 22,39)

Harmadszor: számba kell vennünk viszonyunkat és viszonyulásunkat a világhoz olyan értelemben, hogy meg kell néznünk helyünket és szerepünket a társadalomban, s meg kell vizsgálnunk életünket az egész emberiség szempontjából is. Ha teszünk valamit, ha nem, valamiféle kapcsolat mindig van közöttünk és a szegények, otthontalanok, kizsájtottak és elnyomottak között – még akkor is, ha ezt sokszor nem ismerjük el. Persze könnyebb volna azt hinni, hogy ezekért az emberekért nem tehetünk semmit. Természetes, hogy nem oldhatjuk meg csak magunkra utalva az emberiség minden nagy gondját, de azért nagy a felelősségünk, hiszen mindig tehetünk valamit a nálunk nehezebb helyzetben élők segítségére. Önvizsgálatunk harmadik lépésénél a vezérelvünk, ugyancsak a Mester megfogalmazásában, így hangzik: „Éhes voltam, és ennem adtatok. Szomjas voltam, és innom adtatok. Idegen voltam és befogadtatok. Nem volt ruhám és felru-

háztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek!” (Mt 25,35–36). Bárcsak mi is egyre gyakrabban tudnánk így tenni!

Negyedszer: felül kell vizsgálunk a természethez és környezetünkhöz való viszonyunkat. Ennek a kérdésnek is legalább két nagyon fontos vetülete van: tehetünk-e többet környezetünk tisztaságáért, a természet rombolása ellen? Vajon mennyit használunk el a természeti kincsek közül fölöslegesen? Mennyire tiszteljük az állat- és növényvilágot, tudunk-e értelmesen gazdálkodni a vízkészleteinkkel, szennyezzük-e a környezetet? A másik dolog pedig az, hogy milyen a személyes kapcsolatunk a természettel: mennyi időt töltünk a természet ölen, tudunk-e örvideni a természetben töltött csendes perceknek, óráknak? Önvizsgálatunk negyedik lépésénél a felhívás így hangzik felénk: Csak annyit vegyünk el a természetből, amennyire szükségünk van!

Végül, ötödször, meg kell vizsgálunk kapcsolatunkat a Világmindenséggel. Ide tartozik az élet és a halál nagy kérdése, az, hogy mi a célja az életünknek, mit is jelent az, hogy ma még itt vagyunk és élünk, holnap pedig már nem leszünk? Meg kell próbálnunk felmérni azt, hogy mit jelent ezen a parányi kis bolygón élni milliárd csillag és beláthatatlanul sok galaxis között. Meg kell értenünk, hogy mindezt Isten teremtette, s Isten beláthatatlan művében egy végtelenül kicsi, mégis fontos helyet foglalunk el. Vajon milyen fontosságot tulajdonítunk Istennek, hiszen az Ő tervében mindannyian helyet kapunk? Önvizsgálatunk ötödik és utolsó lépésénél a vezérelvünk ez kell hogy legyen: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből!” (Mk 12,30)

Láttátok, kedves Testvéreim, hogyan haladtunk belülről kifelé önvizsgálattunkban, s hogy amikor a leginkább eltávolodtunk magunktól, ott volt Isten, aki egyben bennünk is ott van. Ezzel létrejött az a kapcsolat közöttünk és Isten között, mely a vallásosságunk alapja is: saját magunkból indulunk kifelé Isten keresésében, hogy végül, amikor megtaláljuk Őt, megértsük: valójában Az, Akit kívül keresünk, bennünk van.

Ha így elvégeztük az önvizsgálatot, akkor emlékezzünk meg Jézusról, aki itt, az úrvacsora vétele előtt így szólít meg bennünket: „Ūj parancsot adok nektek: Szeressétek egymást!” Ezt a tanítást kell szívünkbe zárnunk és magunkkal vinnünk mindennapjainkba, hogy lássuk és megértsük, hogy sokszor hibázunk, sokszor megsértjük embertársainkat, de mindaddig, amíg a szeretet vezérli lép-teinket, van esélyünk visszatalálni ebbe a közösségbe, Istenhez és legjobb önmagunkhoz. Nem csekély a felelősségünk, óriási a kihívás. A kérdés az, hogy készek vagyunk-e Jézus igazi tanítványává válni, készek vagyunk-e lemondani a bosszúállás, a harag, a gyűlölet érzéseiről, s át tudjuk-e adni magunkat Isten és

felebarátaink igaz és feltétlen szeretetének. Jézus tisztán és félelmetesen egyszerűen fogalmaz: ha a szeretet szerint élsz, akkor tanítványa vagy, és ha nem a szeretet szerint élsz, akkor távol állsz még Jézustól és attól a vallásosságtól, amelyet ő képviselt.

Vegyünk példát Jézus szeretetéről, próbáljunk meg mi is úgy élni, ahogyan ő tette. Ehhez erős hitre, mély bizalomra, Istenbe és emberbe vetett bizalomra, rendíthetetlen bátorságra van szükségünk. Meg kell éreznünk azt az erőt, azt az ellenállhatatlan hatalmat, amely az Istent és a tanítványi közösséget szenvedélyesen kereső ember jellemzője.

Kedves Testvéreim, készek vagyunk-e úrvacsorát venni? Ha igen, akkor álljunk körül mindannyian a tanítványi közösség asztalát, s emlékezzünk, hogy megerősödünk a szeretetben. Ámen.

Orbán Erika

Karácsony: az élet forrása és világossága!

„Mert nálad van az élet forrása, a te világosságod által látunk világosságot.” (Zsolt 36,10)

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. (...) Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. A világosság a sötétségben fénylik...” (Jn 1,1;4-5a)

Kedves Testvéreim!

Vannak életünkben olyan visszatérő időszakok, amelyek tartalmukban, hangulatukban sok-sok hasonlóságot hordoznak. A fény fogyatkozásával, a rövidülő nappalokkal szívünkbe költözik az advent, a várakozás ideje. A mesterséges csillagfényben, fahéj- és narancsillatban, a dísz-szívekben és -angyalokban évről évre kibontakozó adventeket mégis megkülönbözteti az a cél, amelyre belső fényünk, reményünk, türelmünk, akaratunk, kíváncsiságunk irányul. Sötét téli esteiken felnézünk az égre, csillagot választunk; imára kulcsoljuk kezünket, és áhítatos lélekkel készülünk az ünnepre. Az évek során megtapasztaltuk már, hogy „életünk minősége attól függ, milyen szellemi állapotban vagyunk várakozásaink idején”. (G. Peter Fleck) Ezért különösen vigyáztunk érzéseinkre, gondolatainkra. És az ünnep meghálálja ezt!

Isten hozott, Kedvesem, karácsonyba! *A születés, az élet, a fény, a világosság ünnepébe.* És most ne zavarjon, hogy Jézus születése mellett a fény, a világosság ünnepének is nevezem ezeket a napokat. Épp úgy, ahogy a zsidók is nevezik a Makkabeusok-féle győzelem-ünnepüket (hanukkah), amely néhány nappal ez előtt ért véget. Hisz úgy gondolom, a karácsonyi örömmézenet, a Jézusban testet öltött isteni valóság nem áll távol attól a hitvilágtól, amely szerint a Betlehemben született gyermek számunkra fényé, názareti mesterré, életünk világosságává növekedik.

János evangéliumának bevezető gondolataiban visszaköszön a zsoltaáros mondanivalója: „nálad van az élet forrása” – „benne élet volt”, és: „világosságod által látunk világosságot” – „az élet volt az emberek világossága”. Ám míg a zsoltaárban a világosság az élet forrásának metaforájaként jelenik meg, evangéliumában János az életet már magával a világossággal azonosítja, „az élet az emberek